

Har kommunene en umulig oppgave foran seg når de skal kartlegge folkehelsen?

Forfatter

Markus Hålldin Matell

Bakgrunn

Med folkehelseloven som trådte i kraft 01.01.12 ble kommunens folkehelsearbeid en viktig del av kommuneplanen. Som et hjelpemiddel i arbeidet har Folkehelseinstituttet utviklet statistikkverktøyene *Kommunehelse statistikkbank* og *Folkehelseprofiler*.

Mål og metode

Oppgaven ser nærmere på hvilke begrensninger det er i målemetodene som er brukt i Folkehelseinstituttets statistikkverktøy.

Data som ligger til grunn for oppgaven baserer seg på litteraturstudie med analyse av vitenskapelige artikler, rapporter og stortingsmeldinger.

Resultater

Når kommunene skal jobbe med folkehelse er det viktig å analysere utfordringene. Begrepet «folkehelse» kan oppleves problematisk. I lovverket defineres folkehelse med utgangspunkt i «helse»-begrepet. Men hva vi definerer som helse er relativt i forhold til hvilken tid, kultur, miljø og sosioøkonomiske klasse vi tilhører. Folkehelseloven har dermed en utfordring i å formidle en allmenngyldig definisjon på folkehelse.

Begrepet «normal helse» er heller ikke entydig. Hva som er normalverdi er som regel ikke gitt, og dette kan gjøre det vanskelig for kommunene å vite hva og hvem de skal sammenligne seg med – andre kommuner, fylkene, landsgjennomsnittet eller verden. En kommune kan for eksempel komme bedre ut enn landsgjennomsnittet når det gjelder antall hoftebrudd pr. 1000 innbygger. Sammenligner vi derimot kommunen med andre land, ser vi at den (og Norge generelt) ligger nær verdenstoppen i negativ forstand. Folkehelseinstituttets helsestatistikk baserer seg på: dødelighetsstatistikk, legemiddelbruk, sykdomsregistre, forbruk av helsetjenester m.v. Målemetodene er dessverre lite egnet til kartlegging av befolkningens helse.

Konklusjon

For at kommunene skal ha nytte av statistikkverktøyene til Folkehelseinstituttet, er det avgjørende at de forstår hva denne statistikken *egentlig* kan fortelle oss, altså at de har god kompetanse på hvordan helsestatistikken skal *tolkes*. Hvis ikke kan statistikken bli mer vill- enn veiledende i planarbeidet med folkehelsen.